

ئایا چەند سالە زیندانیکردنی شۆرەژن (لەیلا زانا و هەقالەکانی) بۆ یەکییتی ئەوروپا و بە تاییبەت ریکخراوانی ژنان شەرمەزاری نییە؟

سیروان کاروانی

ب یگومان ولاتانی ناو یەکییتیەکە ی ئەوروپا و هەموو ولاتە رۆژئاواییەکان بە گشتی بە پێی بەرنامە دارپێژراوەکانیان سەبارەت بە مافەکانی مرۆف و بە تاییبەتی مافی ژنان لە کۆمەڵگە ی مرۆفایەتی ئەمڕۆدا، زۆر هەنگاوی بەرچاو و یاساییان ناوە کە هیندیک جار بوو تە هۆی ئەوەی ژنان لە سایەیاندا بحەسینەو. لە خالەکانی دەربارە ی مافە مرۆفایەتیەکان کە رۆژانە لە میدیاکاندا مشتومریان لەسەر دەکری و زۆر جاریش لە خستە رووی هەردوو دیویان سەبارەت بە کەموکورییان دەبنە هۆی نارەزایی خەلک لە رێگای خۆپێشانان و مانگرتن و شیوانی ترەو و، لەو کاتانەشدا بە زەبری ئیرادە ی خەلک بریک گۆرانکارییان بەسەردا دی. لەو پەرەگرافانەدا هاتوو کە دەبی مافەکانی ژنان لە کۆمەڵگە جۆراوجۆرەکاندا بپاریزری و داکۆکی لە بۆچوونەکانیان بکری بەو واتایە ی ئەوانیش ئازادانە بێر بکەنەو و دەنگیان ببیسری. دیارە بۆ چەسپاندنی ئەو خالانەش بە شیوەیەکی ریک، نابێ بە هیچ جۆریک لەسەر رادەربیرین لەسەر بنەماکانی مافی ژنان و بۆچوونەکانی تر کە لە چوارچیوە ی یاسادا نەییەنە دەر ئەو مافەیان لی داگیر بکری و هەر لەو پیناوەشدا بەرەو رووی زیندانەکان ببنەو.

سالانیک زۆرە هەر لە پاش هەرسە ی ئیمپراتۆرییەتی عوسمانلییەو کە بۆ ۸۶ سال دەچی تورکیا خۆی لە ولاتە رۆژئاواییەکان ئیجگار زۆر نزیک کردۆتەو و لە هەلسوکهوتیشدا خۆی بە لایەنیک لەو بەرە پیشکەوتنخوازە دەزانی و جاروباریش وشە ی دیمۆکراتیی لی دەکەوێتەو. لە ناوخۆشدا ئەو رەفتارانە ی ئەو وەکوو دەولەتیک لەگەل مرۆفەکان و بە تاییبەتی گەلی کورددا پەیرەوی دەکات لەگەل هیچ کام لە بەندەکانی ناو سیستەمی یەکییتی ئەوروپا یەک ناگرنەو.

ئەوە ی جیگای سەرنجە یەکییتی ئەوروپا لەسەر ئاستی بەرزی بپارەکانیاندا جاروبار ورتەییەکی کەمیان لیو دەیتە دەری کە دەورووبەرەکی خۆشیان بە تەواوی ناییسی. لیردە بە ئاسانی دەردەکەوی ئەو بەندانە ی لە لایەن ئەو یەکییتیەو دارپێژراون لە هیندیک حالەتدا کاریان پێ دەکری و لە هیندیک حالەتیشدا دەمرینین.

چەندین سالە شۆرەژنیک بەجەرگی وەکوو لەیلا زانا و هەقالەکانی لە زیندانە رەشەکانی تورکیادا گەلای تەمەنیان هەلدوهری. ئەو مرۆفانە نە شەریکی چەکارانەیان دەست پێ کردوو و نە پەپوولەییەکیان لە ئاو کردوو و نە لە کاری سیاسیشیاندا تورکیا بیانوویەکی ئەوتوی بەدەستەو یە جگە لە حوکمی سەربازی خۆی بتوانی دەورووبەرەکی پێ قایل بکات.

بۆ یەکییتی ئەوروپا و بە تاییبەتی ئەو هەموو ریکخراوانە ی ژنان شەرمەزارییەکی گەورەییە کە ئەو هەموو کۆمپانیا و کارگانەیان لەگەل تورکیادا دامەزراندوو و پەرە بە لایەنە ئابوورییەکی دەدن و لە هەولێ ئەوەشن ئەو ولاتە بە تەواوی لە یەکییتیەکەدا بەشدار بکەن، کەچی سەرەپای ئەوەش لە ماوە ی ئەم چەند سالەدا نەیانتوانیووە کاریکی وا بکەنە سەر ئەو رژیمة یەک لە دوا یەکانە ی تورکیا و لەیلا و هەقالەکانی پێ ئازاد بکەن و کۆتایی بەو ژیانە تاریکە بهینن.

نەبوونی هەولیک بەکار، بە پلە ی یەکەم بۆ ئەو میرییانە دەگەریتەو لەناو دەولەتە رۆژئاواییەکاندا لەسەر کارن کە لە هەر ولاتیکدا چەندین ریکخراو و کۆمەلە ی ژنان هەن بە بوونی ئابوورییەکی باشەو و هیندیک جار بە شیوەییەکی بەرچاو لەسەر بۆ نمونە تەسلیمە نەسرین و ژنانی تری نیو کۆمەلگە

دواکه و تووهکان هه‌لیان داوه و توانیویانه قورساییی خۆیان وه‌دهر بخهن، کهچی له‌سه‌ر ژنیکی وه‌کوو له‌یلا زانا به‌و شیوه‌یه ده‌سته‌وه‌ستانن.

ئه‌گه‌ر هه‌موو شتیکی تر بخریته‌ لاوه، ئه‌وا له‌یلا وه‌کوو ژنیکی چه‌ندین سا‌له‌ جیهانی بووه‌ته‌ ئه‌و ژووره‌ په‌شه‌ی پژییمی تورکیا به‌ تۆمه‌تی دوور له‌ راستی و به‌ زۆر تیی خزانوووه‌ و به‌سه‌ریدا سه‌پاندوووه‌ و له‌ جیهانی ده‌ره‌وه‌ی بیبه‌ش کردوووه‌. له‌یلا زانا ئه‌و ژنه‌ رووناکیبیره‌یه‌ که جگه‌ له‌وه‌ی له‌ناو خه‌لکه‌که‌یدا خۆشه‌ویست و دلارا بوو، به‌لکوو له‌ بواری راهینان و په‌روه‌ده‌شدا زۆر خزمه‌تی به‌ کۆمه‌لگه‌که‌یی و مرۆفایه‌تی کردوووه‌. ئایا به‌ زیندانییوون و له‌ جیهانکردنی ژنیکی ئاوا، چ سوودیکی به‌ کۆمه‌لگه‌ی مرۆفایه‌تی و به‌ تایبه‌تیش ژنان ده‌گات؟

داوا له‌ سه‌رجه‌م لایه‌نه‌ مرۆفایه‌تییه‌کان و به‌ تایبه‌تی پیکراوه‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کانی ژنان له‌ سه‌رانسه‌ری جیهاندا ده‌که‌م:

هه‌رچی زووه‌ ئازادی بۆ شو‌په‌ژن له‌یلا زانا و هه‌قاله‌کانی بیینه‌ دی و زیندانه‌ تاریکه‌کانی تورکیا و هه‌موو پژییمیکی تری دژ به‌ مرۆفایه‌تی له‌و شیوه‌یه‌ش هه‌ر به‌شی ماروموور بی

٢٠٠٣ .٠٧ .١٣

تییی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه‌ بیرو‌ب‌چونی حاره‌نه‌که‌به‌ت، کوردستان نیت له‌ ناره‌رژکه‌کی به‌رپرسار نیه‌.